

El dany que causa la glossopeda

II

PROVAT, per trista experiència, que la medicació simptomàtica i els específics preconitzats no han donat cap resultat positiu, així com tampoc les mesures profilàctiques usuals, precisa recórrer per altres camins a l'objecte de trobar el que ens cal.

Durant l'actual epizootia, en totes les comarques afectades no ens hem cansat de recomanar la vacunació contra el carbó o carboncle per a bovins i ovins i el mal roig per al porc. En altres epizooties glossopèdiques, sembla que molts dels animals vacunats contra malalties diferents de la glossopeda s'escaparen de patir-la, i els que la sofrien ho passaven més lleu. Però d'aquestes observacions manquen dades concretes. No obstant, nosaltres no havem tingut cap escrúpol a recomanar la vacunació contra altres malalties amb el fi d'evitar o disminuir els efectes de la glossopeda.

I havem procedit així, en primer lloc perquè no importava cap perill el vacunar contra les dites malalties, no afavorint poc ni gens la invasió glossopèdica; i en segon lloc perquè les despeses que reclama la vacunació contra el mal roig i el carbó són molt petites.

Podria ésser que aquest tractament donés resultats. Si ens fixem en el que succeeix en altres malalties, no hi ha raó per no admetre per a la glossopeda un cas paral·lel. La vacuna contra la verola de l'espècie ovina no està pas constituïda pel virus causant de la malaltia, sinó pel virus d'una malaltia diferent de la verola. Els agents causals de la verola i de la glossopeda són desconeguts i contra la primera malaltia un virus de diferent naturalesa estableix la immunitat contra la verola. ¿Per què una cosa semblant no podria efectuar-se en la glossopeda?

Al moment en què escrivim, un fet parla en favor d'aquesta hipòtesi. Als afores de Barcelona la glossopeda hi és estesa. En una vaqueria, els estables estan un davant de l'altre i a pocs metres de distància; entre els dos estables hi ha la corralina dels porcs. Aquests animals foren vacunats contra el mal roig, en el moment en què en les vaques es declarava la glossopeda. Fa d'això tres setmanes i cap dels porcs ha sofert símptomes de glossopeda.

En canvi, a la mateixa zona, porcs i vaques vivint en veïnatge, aquells han estat atacats per la glossopeda.

Si durant aquesta epizootia el nombre de casos observats resulta important, decididament podrem pronunciar-nos en favor o en contra del que avui és solament una provatura.

En el cas que les vacunacions anticarbonclores i antiroigues no resultessin contra la glossopeda es podria caminar per una altra via.

Aquest any, la Mancomunitat de Catalunya crearà el Servei de Patologia animal. De moment, aquest Servei funcionarà amb dos tècnics: un d'ells haurà d'ésser home de laboratori, bacteriòleg i històleg; examinarà les peces patològiques que se li sotmetin, practicarà els cultius en medis inerts o vius i dedicarà totes les seves activitats al descobriment de la causa o del mecanisme dels processos patològics. L'altre tèc-

nic haurà d'ésser un clínic, però un clínic per a totes les espècies ramaderes, és a dir, un veterinari que hagi actuat en comarques on tinguin tota mena de bestiar. El càrrec de clínic és de la més alta importància: ningú que no estigui pas ben fort en teoria és capaç d'ocupar-lo airovement. No seria prou garantia la d'haver exercit molts anys en comarques de tota mena de bestiar; precisa encara una forta educació clínica, educació que solament és i pot ésser la resultant d'una gran cultura mèdica. Solament així, el clínic es troba en condicions d'interpretar els símptomes coneguts o desconeguts; solament un gran teòric es troba en condicions de descobrir, seguir, investigar i tractar les malalties que estan més enllà de les pràctiques rutinàries.

Aquests dos tècnics, el de laboratori i el clínic, han d'ésser els que han de començar la noble tasca d'estudiar les malalties del nostre bestiar, el tractament de les quals fins ara hagi resultat ineficax.

I, si dintre aquestes malalties hi havem d'incloure la glossopeda, epizoòtia que probablement ella sola origina més perjudicis que totes les altres plegades, llavors no serà pas qüestió d'anar amb *tiquis-miquis* en la dotació del Servei de Patologia animal. Si el personal resultés insuficient s'haurà de completar; si un o dos tècnics només s'han d'ocupar *exclusivament* de la glossopeda caldrà nomenar-los; si aquests estudis importen vint, trenta, quaranta, cinquanta mil pessetes anyals, s'hauran de posar en el pressupost.

Una política ramadera amb comptagotes no serveix per altra cosa que per a untar els llavis amb cansalada; i aquí no es tracta de fer saliveres, sinó de resoldre decididament els problemes que afecten la nostra riquesa, o deixar-ho córrer. Aquests dos extrems sempre seran millors que les mitges tintes, que el voler fer i no fer, que l'esperar que de l'estranger vingui tot resolt, com si els homes de la raça catalana no fossin capaços de contribuir a la ciència i haguessin d'estar condemnats a ésser uns clients de la civilització.

I, si això que s'acaba de dir pot ésser considerat com una raó sentimental, diré que ningú podria titllar de mala administració a l'entitat pública que destinés anyalment l'u *per mil* de l'import de les pèrdues a l'estudi que servís per a evitar-les.

Si la Mancomunitat destinés exclusivament 25,000 pessetes anyals per a l'estudi de la glossopeda, aquesta quantitat seria l'equivalent a l'u per mil dels perjudicis que ens ocasiona aquesta epizoòtia, apareixent cada deu anys, terme mitjà.

Ens resta tractar del tercer extrem: repartir entre els ramaders totes les pèrdues originades per la glossopeda.

La única manera pràctica que hi hauria de fer aquest repartiment consistiria a implantar una assegurança especial contra la glossopeda. Es podria pendre per base la periodicitat invasora de la glossopeda i les xifres de mortalitat que origina.

Llavors les pèrdues quedarien reduïdes a les representades pel dèficit de producció durant l'epizoòtia. Les altres pèrdues consignades pel *lapsus* de temps que els estables estan despoblats, amb l'assegurança de que ja no es realitzarien per quant l'impost de les baixes glossopèdiques seria cobert amb l'assegurança, permetent al ramader adquirir nou bestiar.

Una assegurança d'aquesta naturalesa huria d'ésser obligatòria, i

la Mancomunitat, en cas que faltessin diners, deixar-los en préstec i cobrar-se'ls a mesura que s'efectuessin les noves anualitats. Si aquesta mena d'assegurança s'intentés establir-la lliurement, potser s'inscriurien només que un deu o vint per cent de ramaders i, per consegüent, fora un fracàs.

La Mancomunitat estant privada de la coacció governamental, aquest projecte és irrealitzable. Sempre, al capdavall, ens trobem amb el mateix: el despreiable Estat espanyol entrebancant la vida de Catalunya.

M. ROSSELL I VILA

Les trاسبalsades del vi

Les trاسبalsades les podem considerar com una esterilització del vi, perquè essent llur objecte la separació dels pòsits o baixos del líquid clar, amb ells separem del vi gran nombre de gèrmens de malalties.

Aquests pòsits o baixos es troben constituïts per dues menes d'elements diversos: uns, elements organitzats, que són les llevadures i els ferments de malalties, i altres, elements inerts constituïts per residus vegetals, sals diverses, partícules tèrries, matèries pèctiques i mucilaginoses, matèria colorant, etc.

Un cop finida la fermentació d'un vi, les llevadures havent terminat llur missió, es dipositen en el fons del recipient vinari, i aleshores fan més mal que bé, puix que entrant en un període d'autofàgia durant el qual es nodreixen a expenses de les reserves que porten acumulades donant lloc a la producció d'anhidric carbònic i alcohol, així com també per accions catalítiques sobre els elements del vi, poden actuar en les aldehyficacions i eterificacions, fenòmens que obren sobre el gust i aroma del vi, d'aquí el vell adagi que «la mare nodreix el vi». Tot l'efecte beneficiós que pugui tenir la seva presència no compensa mai els perills a què s'exposa el vi en què es troben, car, ultra tots aquests productes que pot donar la llevadura un cop finida la seva missió en la fermentació, dona com excrecions productes nitrogenats diversos que serviran per a aliment dels ferments de malalties i, per tant, la llevadura la podem considerar, en aquest cas, com una causa indirecta d'alteració.

Els ferments de malalties que trobem en els baixos en major o menor proporció, provenen dels gèrmens aportats al cup per la verema. Aquests ferments es troben en els baixos en vida latent, disposats a treballar de seguida que els presentin condicions favorables per a llur actuació.

Les matèries inerts influeixen en l'enterboliment del vi quan estan en suspensió. És, doncs, necessari, per tant, afavorir llur precipitació i eliminació, essent constituïdes, aquestes matèries inerts, en llur majoria per residus de material vegetal, crèmor tàrtar i tartrat de calç els quals han estat insolubilitzats per l'augment de grau alcohòlic del líquid i per la disminució de temperatura. La matèria, per l'acció de l'oxigen, s'oxida en part i es precipitada en forma de petites granulacions.

Totes aquestes matèries, vivents o mortes, és el que hem de procurar eliminar del vi pel mitjà dels trاسبalsos.

El nombre i època dels trاسبalsos varia molt segons les comarques